

شرکت
ارتباطات سیار ایران

شرکت مجتمع گاز
پارس جنوبی

شرکت توسعه و مدیریت بنادر و
فروگاه‌های منطقه آزاد کیش

شرکت حمل و نقل ریلی رجا
RAIL TRANSPORTATION CO

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی بيم

روزنامه مناقصه

یک نسخه از آگهی‌های مناقصه و مزایده کل کشور در این روزنامه یا

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی
درمانی ساوه

شرکت پتروشیمی
اروند

شرکت تولید نیروی برق لوشان
(سهامی عام)

شرکت صنایع سیمان
دشتستان

اداره کل راه آهن فارس

Sunday 02.Dec.2018 Vol.14 No.2574 10000RIs ISSN:2008-2886

info.monaghesatiran.ir

اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی

یکشنبه ۱۱ آذر ۱۳۹۷ ۲۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۰ سال چهاردهم شماره ۲۵۷۴ قیمت ۰۰۰۰ ریال ۸ صفحه

رییس اتاق بازرگانی ایران

اقتصاد دستوری بلای جان تولید و صنعت است

تبیین
قراردادهای
همسان و
ناهمسان

دومینوی
تهاثر نفت با کالا
به «گره» رسید

مزه بازار مسکن
باطعم رکود
تورمی!

آمارهایی از بیماری ایدز

رییسی آمارهای دیگری از بیماری ایدز را اعلام کرد
که در پی می آید:

طبق
آخرین
آمار تجمیعی
دنیا حدود ۳۵
میلیون نفر از بدو
تشخیص بیماری HIV تا
کنون جانشان را از دست
داده‌اند.

در سال
۱،۸، ۲۰۱۷
میلیون نفر به HIV
مبتلا شدند که آمار
بالایی است.

۴۷ درصد از
این مبتلایان زنان
تن فروش، معتادان
تزریقی، زندانیان و مردان
هم جنس باز هستند.

در
جهان از ۳۶
میلیون فرد مبتلا
به HIV در حال حاضر
۷۵ درصدشان از ابتلا به
این بیماری آگاهند و حدود
۲۲ میلیون نفر هم تحت
درمان قرار دارند.

از
سال ۲۰۰۰
تا ۲۰۱۷ میزان
ابتلا به HIV ۳۶
درصد کاهش یافته
است.

در
حال حاضر
در دنیا حدود
۵۲ درصد بالغین
تحت درمان قرار
گرفته‌اند.

۸۰
درصد
مادران باردار
مبتلا هم در دنیا تحت
درمان هستند و ۴۰ تا
۴۲ درصد کودکان مبتلا
نیز تحت درمان قرار
گرفته‌اند.

ایدز در ایران

بیماری مرگبار قرن در دهه ۶۰ وارد ایران شد.
همه‌گیری ابتلا به ویروس ایدز در ایران، از اوایل دهه ۱۳۶۰ در
میان بیماران هموفیلی دریافت‌کننده فرآورده‌های خونی مانند فاکتور ۸
و فاکتور ۹ که از اروپای غربی وارد کشور می‌شد به‌طور پنهان و بی‌سروصدا
شروع شد. در واقع اولین مورد ایدز در سال ۱۳۶۵ در یک کودک ۵ ساله هموفیلی
تشخیص داده شد و با بررسی تمام افراد هموفیلی در کشور که تعداد آنها در آن زمان
به حدود ۲۰۰ نفر می‌رسید و همه آنها نیز از فاکتورهای خونی ۸ و ۹ وارداتی استفاده
کرده بودند، مشخص شد که حدود ۱۵ درصد از آنان به ویروس ایدز (HIV) مبتلا
شده‌اند. موج دوم همه‌گیری از اوایل دهه ۱۳۷۰ در میان معتادان به مواد مخدر تزریقی
به علت استفاده از سرنگ و سوزن مشترک شروع و دامنه آن به زندان‌ها کشیده شد؛
به‌طوری که در شروع این موضوع، بیش از ۸۰ درصد از مبتلایان به HIV را معتادان
تزریقی تشکیل می‌دادند. همچنین طی چند سال اخیر با توجه به متداول شدن
مصرف مواد محرک صنعتی از نوع آمفتامین‌ها و متافتامین‌ها که منجر به
رفتارهای جنسی مهارکسیخته‌ای می‌شوند، درصد موارد ابتلا به علت
تماس جنسی به ویژه در جوانان روبه افزایش است و به شروع
موج سوم همه‌گیری ناشی از تماس جنسی دامن
زده است.

اقدام جالب مسؤولان برای مهار ایدز

همان‌طور که ذکر شد تاکنون مسؤولان اقداماتی را برای مهار این
بیماری انجام داده‌اند، اما روشی که وزارت بهداشت برای شناسایی مبتلایان
به ایدز در پیش گرفته در نوع خود جالب است: ایدزی معرفی کن؛ پاداش بگیر!
علیرضایبسی، معاون بهداشت وزیر بهداشت در مراسمی که روز گذشته به مناسبت روز
جهانی ایدز برگزار شد، در تشریح این خبر گفت که برای هر یک مورد بیماریابی جدید HIV
پاداش قرار داده‌ایم؛ به‌طوری که کسانی که بتوانند یک مورد جدید را پیدا کنند به آنها پاداش
تعلق خواهد گرفت. باید توجه کرد که برای بیش از یک میلیون نفر در کشور رپیدتست انجام شده
که ۵۲ درصد نسبت به سال ۹۵ افزایش داشته است. همچنین سهم زنان باردار از این تست‌ها
۴۲ درصد بوده است و مصرف کنندگان مواد مخدر نیز ۶ درصد از تست‌ها را به خود اختصاص
داده‌اند که اصلاً قابل قبول نیست و باید میزان آن را افزایش دهیم. همچنین ۱۱ درصد تست‌ها
در زندان‌ها انجام شد که تا حدودی قابل قبول است، اما جای ارتقای آن وجود دارد. معاون وزیر
بهداشت، همچنین ضمن انتقاد از کند بودن فرایند بیماریابی در حوزه HIV گفت که قرار
است تست‌های رپید HIV طبق یک پروتکل خاص در داروخانه‌های سراسر کشور
توزیع شوند، امیدوار است امروز بهانه‌ای برای حرکت قوی‌تر در راستای مبارزه
با بیماری HIV ایدز باشد و مهم‌ترین چیزی که طی ۴۰ سال گذشته
در این زمینه یاد گرفته‌ایم این است که آموزش و اطلاع‌رسانی،
مهم‌ترین عامل پیشگیری از بیماری‌های عفونی از
جمله HIV است.

روش عجیب وزارت بهداشت
برای یافتن مبتلایان به HIV

ایدزی معرفی کن؛ پاداش بگیر!

گروه اجتماعی | مناقشه

ایدز، بیماری خانمان سوزی که مرز
نمی‌شناسد و تاکنون میلیون‌ها نفر را در
جهان به کام مرگ کشانده است. یکی از
مرگبارترین بیماری‌های تاریخ اولین بار
در سال ۱۹۸۱ در آمریکا مشاهده شد،
و بررسی که از آفریقا به آمریکا مهاجرت
کرده بود و محققان را شگفت‌زده کرده بود.
از آن زمان تاکنون پیشرفت‌های بزرگی
در زمینه مبارزه با این بیماری در جهان به
عمل آمده است. در کشورمان هم تاکنون
ده‌ها هزار نفر مبتلا به این بیماری شناخته
شده‌اند و مسؤولین در تلاش هستند تا با
توجه به این که خیلی‌ها بنا به ملاحظات
این بیماری را پنهان می‌کنند، آنان را
شناسایی و در مان کنند.

آگهی تجدید مناقصه عام دو مرحله‌ای
(نوبت دوم) شماره ۹۷/۷

خرید، نصب و راه‌اندازی تعداد ۹ دستگاه دیزل ژنراتور
پر ظرفیت به همراه متعلقات مربوطه

شرح در صفحه ۵

یک نسخه از آگهی‌های مناقصه و مزایده کل کشور در این روزنامه یا

info.monaghesatiran.ir

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس

نحوه اجرای اصل ۴۴ مشکلات حوزه کاری را رقم زده است

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس، مشکلات کنونی کارگران را ناشی از اجرای غیرصحیح اصل ۴۴ قانون اساسی دانست و تأکید کرد که قانون کار نیز باید به گونه‌ای اصلاح شود که دولت، کارفرما و کارگر به عنوان ضلعی از یک مثلث دیده شوند. به گزارش خانه ملت، ضاحشیران خراسانی در مورد دلایل مشکلات گسترده کنونی کارگران در حوزه پرداخت حقوق و مزایای این قشر، گفت: مشکل اصلی در این حوزه به عدم اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی برمی گردد که قانون بسیار خوبی است، اما به‌طور صحیح اجرا نشده است. نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی، ادامه داد: اکثر واحدهایی که کارگران معترض در آنها فعالیت دارند به بخش خصوصی واگذار شده‌اند و قطعاً وقتی قرار است واحدی واگذار شود باید توانمندی فردی که می‌خواهد این واحدهای بزرگ اقتصادی و صنعتی را مدیریت کند، مورد ارزیابی قرار گیرد. وی خاطر نشان کرد: در گذشته برای واگذاری واحدهای صنعتی با دریافت مبالغی محدود قرار دادهایی منعقد شده و در پی آن شرکت‌ها واگذار شده است، بنابراین افرادی از بخش خصوصی برای این امر پیشگام شده‌اند که از توانایی لازم برخوردار نبوده‌اند و ماشین‌ها و ابزار آلات مفید کارخانه‌ها را به فروش رسانده‌اند و کارخانه‌هایی را با خطوط تولید ناقص و نداشتن مواد اولیه در انبار و معوقات چند ماهه حقوق و دستمزد کارگران تحویل دولت داده‌اند. خراسانی تأکید کرد: ما باید در واگذاری‌ها ضمانت‌های لازم را از افرادی که از بخش خصوصی در این مورد وارد عمل شده‌اند، دریافت کنیم و توانمندی آنها را بسنجیم تا مانع از بروز مشکل برای قشر کارگر شویم.

قانون کار باید جایگاه دولت، کارفرما و کارگران را اصلاح یک مثلث در نظر بگیرد

این نماینده مردم در مجلس دهم، تصریح کرد: یکی از دیگر مشکلاتی که در حوزه کاری وجود دارد به قانون کار برمی گردد که نیاز به اصلاح دارد، کم‌این که در سال ۹۵ هم دولت لایحه اصلاح قانون کار را به مجلس ارائه داد و بعد دوباره آن را استرداد کرد و این در حالی است که حتماً باید در این مورد تجدیدنظر شده و این قانون اصلاح شود. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، با اشاره به مواردی از قانون کار که باید اصلاح شود، یادآور شد: در این قانون نحوه حمایت‌هایی که از حوزه کاری می‌شود نیاز به اصلاح دارد، ضمن این که باید دولت، کارفرما و کارگر را اصلاح مثلثی بدانیم که هر کدام در جایگاه خود قرار بگیرند تأثیری روی کار نینتوانند در بی‌امنیّت شغلی ایجاد شده به خوبی فعالیت کرده و چرخه صنعت را به حرکت در آورند.

مجلس باید رویکرد خود در برخورد با مسایل را تغییر دهد

عضو فراکسیون امید مجلس شورای اسلامی گفت: مجلس باید با گرفتن تصمیمات ملموس و راهگشا استقلال عمل خود را نشان دهد. به گزارش ایسنا، جلال میرزایی با اشاره به دهم آذرماه که به عنوان روز مجلس نامگذاری شده است، در ارزیابی از عملکرد مجلس دهم بیان کرد: از نقاط قوت این دوره از مجلس شورای اسلامی این است که اکثریت قریب به اتفاق نمایندگان متوجه شرایطی که کشور در آن قرار گرفته است، هستند و ضرورت اتخاذ تصمیمات عقلایی را درک کرده‌اند. وی در ادامه، اظهار کرد: این اکثریت در موارد بسیاری از جمله FATF و استیضاح و مسایل مربوط به سیاست داخلی و سیاست خارجی به صورت عقلانی تصمیم گرفتند. نماینده مردم ایلام در مجلس شورای اسلامی، خاطر نشان کرد: اما از نقاط ضعف مجلس دهم می‌توان به این موضوع اشاره کرد که مجلس دچار ضعف در کار تشکیلاتی است و برنامه منسجمی برای حل معضلات و مشکلات ندارد. وی در ادامه تصریح کرد: همه ما از رویکرد دولت روحانی در سیاست خارجی حمایت می‌کنیم، اما در بسیاری از مسایل مربوط به سیاست خارجی که پای منافع و امنیت ملی در میان است، به دنبال چرایی خیلی از مسایل نرفته‌یم. این عضو فراکسیون مجلس شورای اسلامی در ادامه با بیان این که متأسفانه مجلس شورای اسلامی به دنبال ریشه مشکلات و آرایه راهکارها نبوده است، گفت: ما باید ریشه مشکلات را شناسایی کرده و راهکار برای آنها پیدا کنیم. جفا دارد که مجلس شورای اسلامی رویکرد خود در برخورد با مسایل را تغییر دهد. میرزایی در پایان خاطر نشان کرد: باید مجلس شورای اسلامی و کمیسیون‌های آن با گرفتن تصمیمات ملموس و راهگشا استقلال عمل خود را نشان دهد.

حرف‌های خودی و بی‌خودی

خود قاچاقی بنزین!

قاچاق بنزین یا بنزین قاچاق، مسأله این نیست! ظاهرآ دوستان و مسؤولان محترم دولتی و مجلسی و نظارتی از قاچاق بنزین خیلی دلخور هستند. مردم بی‌نویای گردن شکسته هم که جایی برای دلخوری بیش‌تر ندارند، زل زده‌اند به چشمان مسؤولین و گوش سپرده‌اند به بیانات همیشه شیوا و پر از در و گهر جنباشان تا بالاخره بفهمند این وسط قاچاق بنزین دست کیست و قرار است در آخر کار همه کوزه‌ها بر سرشان شکسته شود و یا بدون شکستن چیزی فقط قیمت بنزین دولا پنهان شود و همه دعوها که بر سر لحاف ملانصرالدین است، ختم به خیر شود!

برخی مسؤولین مطلع، فرمایش کرده‌اند که دست‌کم روزی ۱۰ میلیون لیتر بنزین از کشور خارج می‌شود و این وسط کلی هم پول نصیب قاچاقچی محترم و زحمتکش می‌شود. این جور هم که ما از فرمایشات دوستان خیلی مربوط فهمیده‌ایم این بنزین گریز یا در تانکر و این جور چیزها خودش را پنهان نمی‌کند و به‌وسیله وانت و باک‌های مخفی اتوبوس و ایضاً پای پیاده عوامل قاچاقچی خودش را به آن طرف مرزهای مرساند.

از آنجا که حساب دودوتا تا ۱۰ قدیم‌الایام همچنان بر همان موضع ۴ تا ۵ پایی خود باقی مانده و قصد تکان خوردن ندارد و البته با توجه به این که حساب و کتاب جای دادن ۱۰ میلیون لیتر در بشکه و مخزن و باک دوتا ۳ هزار لیتری از حوصله انگشتان دست خارج است. با کمک تکنولوژی و ماشین حساب (پدیده و وسیله جدیدی که با آن می‌توان فی‌المثل، ۱۰ میلیون را بر دوهزار تقسیم کرد، چنین فهمیده می‌شود که چیزی حدود ۵۰۰۰ عدد اتوبوس و وانت و یا ربع میلیون آدم بیکار مزد و مواجب بگیر دوتا پیت ۲۰ لیتری بنزین در دست!) متوجه شدیم که اساساً این قاچاق بنزین نمی‌تواند کار انسان دوا باشد و حتماً و لابد موجودات فرازمینی در این فقره دست داشته‌و می‌توانند با زدن یک بشکن و یا با کف زدن، بنزین را از سرزمین مادری غیب کنند و در سرزمین نامادری ظاهر فرمایند!

البته هوشنگ خان هیچ اعتمادی به تکنولوژی و نمی‌دانم این وسیله غریبه ماشین حساب ندارد و ایضاً خرافاتی نبوده و وجود فرازمینی‌ها را قبول ندارد و اگر هم قبول داشته باشد دیگر نمی‌تواند باور کند، این بزرگواران کار و زندگی خود را بگذارند و با قاچاق بنزین روزگار بگذرانند!

آنچه از کلیت این داستان دستگیر ما شد این است که شک نکنید که یک جای قانونی مهاجرت ایران و ایضاً کشورهای همسایه لنگ می‌زند و از همین خلأ و سوراخ قانونی استفاده شده است و جناب بنزین دست به خود قاچاقی زده است، یعنی این که با مراجعه به سایت مربوطه درخواست مهاجرت خود را به کشورهای دوست و همسایه داده است، آنها هم با رویی گشاده و دستانی باز، آن را پذیرفته، ویزا صادر شده و دست عزیزمون سوار بر کاتالان زمینی (شما محض احتیاط بخوانید لوله آهن گشاد) از کشور خارج شده و به سرزمین موعود پا نهاده است و گرچه این همه بنزین و صف چند ده کیلومتری وانت و اتوبوس و مینی‌بوس و پیت‌نفت افتاده بر دوش خلق و این جور چیزها باورش سخت‌تر از هیوط قضایی‌ها بر زمین و زدن بشکن و طی‌الارض کردن بنزین مادر مرده می‌باشد!

هوشنگ خان

مزه بازار مسکن با طعم رکود تورمی!

| توره راه و شهرسازی | مناقشه |

رکود تورمی، واژه‌ای هولناک در اقتصاد است که کارشناسان از آن واهمه دارند و حالا بخش مسکن آن را یدک می‌کشد. یعنی هم تورم دارد و هم قیمت‌های افسار گسیخته و رکود را با خود همراه دارد، در این فرآیند کسی حاضر به خرید و فروش نیست همه دست بسته هستند و آینده بازار را نظاره می‌کنند. در واقع رکود تورمی که هم‌اکنون بازار مسکن با آن مواجه شده حاکی از آن است که این بازار، در هر دو سوی عرضه و تقاضا در اختیار سرما به‌گذاران قرار دارد و احتمالاً در پس افزایش اسمی قیمت‌ها، به وجود آمده است. این در حالی است که روند بازار مسکن در سال‌های گذشته همواره به این صورت بوده که ما در یک دوره ۴ تا ۶ ساله و در برخی موارد بیش‌تر از این مدت زمانی، با ثبات نسبی قیمت‌ها مواجه بوده‌ایم و در یک دوره ۶ ماهه تا دوساله، جهش قیمت در بازار مسکن اتفاق می‌افتد، لذا باید در انتظار آینده ماند تا چه زمانی از رکود تورمی خطرناک فعلی خارج می‌شویم و آیا دولت برای شکستن این اتسداد در بازار مسکن، برنامه‌ای دارد؟

بازار مسکن قرمز شده است

باید گفت، کارشناسان روند فعلی بازار مسکن را با توجه به آمارها به سمت رکود مطلق ارزیابی می‌کنند. آبان ماه سال جاری قیمت مسکن شهر تهران با رشد ۹۱ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل به میانگین ۹ میلیون و ۱۸۰ هزار تومان در هر متر مربع رسید و همین موضوع به افت ۵۴ درصدی معاملات منجر شد. بررسی‌های میدانی حاکی از آن است که با فروکش کردن التهاب بازارهای ارز و طلا، سرمایه‌گذاری این بازارها به بخش مسکن شیف شده‌اند و عمده خرید و فروش ملک در بخش تقاضای سوداگران انجام می‌شود. پارادوکس موجود از کاهش معاملات در برابر رشد قیمت‌ها به این مفهوم است که فروشنندگان حرفه‌ای تورم ماهیانه مسکن را رقم می‌زنند. معدود متقاضیان مصرفی نیز به خرید آپارتمان‌های ۱۶ سال به بالا روی آورده‌اند که سهم معاملات این گروه از کل معاملات را نسبت به زمان مشابه سال قبل ۴ درصد افزایش داده‌اند. آذر ماه سال گذشته معاملات مسکن شهر تهران ۵۰ درصد افزایش پیدا کرد و قیمت‌ها رشد نسبتاً پائین ۱۵ درصد را نشان داد که بهترین شکل از رونق بازار مسکن بود. اما هم‌اکنون شرایط معکوس و با وجود افت ۵۴ درصدی خرید و فروش، دماسنج قیمت، قرمز شده است.

سر رسید

کاهش قیمت مسکن چه زمانی فرامی‌رسد؟

حال با گذشت چند سال از ثبات قیمت‌ها در بازار مسکن، از نیمه دوم سال ۹۶ یک جهش قیمت در بازار مسکن در شهر تهران شروع شد که این روند با افزایش نرخ ارزها در ابتدای سال جاری متقارن شد. در نتیجه این روند، افزایش قیمت‌ها در بازار مسکن تشدید شد و به جایی رسید که امروز متأسفانه شاهد هستیم که میانگین قیمت مسکن در پایتخت در مهر ماه سال جاری نسبت به سال گذشته، بیش از ۸۰ درصد جهش قیمت‌ها را تجربه کرد.

تعمیق

رکود در بازار مسکن

نتیجه این تحولات در بازار مسکن چیزی به جز تعمیق رکود در بازار مسکن نبوده است. به‌طوری که طبق گفته کارشناسان مسکن، در شرایط کنونی تعداد معاملات خرید و فروش به کم‌تر از ۹ هزار واحد در طول یک ماه رسیده که عدد بسیار ناچیزی، نسبت به تعداد واحدهای مسکونی است که قابلیت عرضه به بازار مسکن حداقل در شهر تهران را دارند. بنابراین این فرایند نشان می‌دهد که ما از یک سو وارد رکود عمیق در بازار مسکن شده‌ایم و از سوی دیگر، این رکود با یک تورم ۸۰ درصدی در بخش مسکن همراه شده است.

تأثیر کاهش قیمت ارز بر بازار مسکن

رئیس اتحادیه مشاوران املاک تهران با بیان این که ثبات نرخ ارز با فاصله زمانی در ثبات قیمت مسکن تأثیر گذار خواهد بود، گفت: اگر نرخ ارز و سکه به همین شکل مدیریت شود و به روند کاهشی خود ادامه دهد احتمال ثبات قیمت مسکن و این که قیمت‌ها دیگر بالا نرود وجود دارد. مصطفی‌قلی خسروی اظهار کرد: با توجه به افزایش قیمت مسکن در ماه‌های اخیر انتظار داشتیم دست‌کم سرعت رشد قیمت در آبان‌ماه کاهش پیدا کند اما به دلیل این که هنوز در بخش مصالح ساختمانی و سایر کالاهای مورد نیاز مردم با گرانی مواجهیم، طبیعی است که مسکن هم به این روند ادامه داد. وی افزود: نهادهای متولی آرایه آمار مسکن بعضاً بی‌حجاب از گرانی صحبت می‌کنند اما وقتی امروز صحبت از گرانی دیروز می‌کنیم، قطعاً این مسأله در آینده هم تأثیر می‌گذارد. ما انتظار داشتیم به ثبات قیمت برسیم، اما آرایه برخی تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌ها به افزایش قیمت دامن زد. رئیس اتحادیه مشاوران املاک تهران در پاسخ به این سؤال که کاهش نرخ ارز چه تأثیری بر بازار مسکن دارد، گفت: قیمت مسکن که سرعت همپای‌ری بالا نرفته بود که حالا با کاهش قیمت دلار پایین بیاید. زمانی که دلار از حدود ۴۰۰۰ تومان به ۱۹۰۰۰ تومان رسید، قیمت مسکن به آن اندازه بالا نرفت اما به تدریج روند افزایشی به خود گرفت. حالا که ارز و طلا پایین آمده بخش عمده متقاضیان از این بازار خارج شده‌اند و به دنبال راه‌های جایگزین برای حفظ ارزش پول خود می‌گردند که این تغییر مسیر، اثر التهابی بر بازار مسکن گذاشته است.

تداوم

رشد خزنه قیمت‌ها

بر این اساس برخی پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که در ماه‌های باقی مانده تا پایان سال، نه تنها کاهش قیمت مسکن اتفاق نمی‌افتد، بلکه به نظر می‌رسد که قیمت‌ها در بازار مسکن به صورت خزنه‌ای در نیمه دوم سال به روند افزایشی خود ادامه دهد. البته طبیعی است که شیب رشد قیمت‌ها در ماه‌های پیش‌رو، کم‌تر از افزایش قیمتی خواهد بود که در ماه‌های گذشته اتفاق افتاد. با این حال نباید فراموش کرد که این رشد آرام قیمت‌ها در ماه‌های منتهی به پایان سال، منجر به کاهش بیش‌تر معاملات خرید و فروش در بازار مسکن نیز خواهد شد.

آیا امکان کاهش مجدد قیمت مسکن وجود دارد؟

در چنین شرایطی برخی پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که در بازار مسکن باید انتظار کاهش قیمت‌ها را داشته باشیم، چرا که این حد از رشد قیمت مسکن متناسب با ظرفیت و توان مالی خریداران و متقاضیان و نیز گنجایش بازار مسکن نیست. اما این که این پیش‌بینی چقدر می‌تواند به واقعیت نزدیک باشد، موضوعی است که برخی کارشناسان از خصوص آن معتقدند: روال گذشته قیمت‌ها در بازار مسکن نشان می‌دهد که به‌طور معمول چنین اتفاقی به صورت کاهش اسمی قیمت‌ها رخ نداده و از همین رو انتظاری وجود ندارد که مجدداً کاهش قیمت‌ها در بازار مسکن اتفاق بیفتد.

هجوم سرمایه‌ها با سیاست‌گذاری نادرست

در این میان برخی از فعالان حوزه مسکن بر این باورند که عدم تولید مسکن در سال‌های اخیر منجر به جهش ناگهانی قیمت مسکن در سال جاری شد و به عبارتی، کوتاهی دولت در امر ساخت و ساز و عرضه مسکن، به بروز این گرانی‌ها دامن زد. اما در مقابل کارشناسان اقتصادی بر این عقیده‌اند که به‌طور عمومی در کشور ما بخش عرضه همواره تأثیر گذاری کم‌تری نسبت به بخش تقاضا در افزایش قیمت‌ها داشته است. به این معنا که پارامترهای بخش تقاضا از جمله وضعیت بازارهای موزی، حجم نقدینگی موجود در بازار و شرایط عمومی مردم در بخش‌های اقتصادی، بیش‌تر از بخش عرضه، در افزایش قیمت‌ها تعیین کننده بوده است. البته لازم به ذکر است که سیاست‌گذاری‌های نادرست و بعضاً اطلاع‌رسانی‌های نامناسب به سرمایه‌گذاران، موجب هجوم سرمایه‌ها به بخش مسکن در دوره‌های رونق و افزایش قیمت‌ها می‌شود. در نتیجه این روند، خود زمینه‌ساز رشد هر چه بیش‌تر قیمت‌ها در بازار مسکن است. به این ترتیب متعاقباً در دوره رکود معمولاً حجم سرمایه‌گذاری‌ها در بازار مسکن کاهش می‌یابد که نتیجه چنین رویکردی، تشدید افزایش قیمت‌ها در دوره جهش قیمت‌ها است.

تبیین قراردادهای همسان و ناهمسان

حمید حسین زاده^۱
مشاور حقوقی و معاون تحقیق و توسعهٔ موسسات بین‌المللی سنگ‌بنای حقوق احداث و بازگانی
hosseinzadeh.hamid@gmail.com

کلمه و

قلمروی بحث، منصرف از معاطات^۲ و قراردادهای شفاهی و ناظر به قراردادهای معوّض^۳ کتبی و عمدتا مرتبط با قراردادهای حوزهٔ «حقوق احداث و بازگانی»^۴ ناظر به نظام‌های فنی و اجرایی کشور است.

مقدمه

از آنجایی که تعریف قراردادهای همسان و ناهمسان، همچنین نحوهٔ تعامل آن‌ها با عقود الحاقی و معین در حقوق موضوعه، به ویژه نظام‌های فنی و اجرایی در کشور، کمتر مورد توجه قرار گرفته است، نگارنده بر آن شد تا ضمن ارائهٔ درخواره مطابق نگارهٔ شمارهٔ یک، به معرفی و تبیین این مجموعه از قراردادها و بررسی اجمالی نحوهٔ تعامل آن‌ها با عقود الحاقی و معین بپردازد تا راه تحقیق و شناسایی وجوه اشتراک، افتراق و آثار مرتب بر این دسته از قراردادها، هموار گردد.

طرح بحث

اشخاص در مسیر انعقاد قرارداد، با یکی از دو «روش الف. تهیه و تنظیم مفاد و شروط قرارداد (با الگوی تدوین و یا بدون الگوی تدوین)» و «ب. روش ب. بهره‌مندی از مفاد و شروط از پیش تنظیم شده»، روبرو هستند. همین امر، سراز آغاز دسته‌بندی قراردادها به همسان و ناهمسان است که نگارنده در ادامه، به تعریف و تبیین آن‌ها پرداخته است.

۱. قرارداد همسان

از نظر نگارنده، سندی^۵ که در آن، مفاد و شروط یک عقد^۶ از پیش و به صورت مکتوب، تنظیم و تدوین شده باشد و به عنوان یک نمونه^۷ الگو،^۸ نوع (تیپ)^۹ ساختار^{۱۰} و یا قالب^{۱۱} آمادهٔ معتبر نزد عرف^{۱۲} (عام^{۱۳} و یا خاص^{۱۴})، در دسترس متعاملین قرار داشته باشد و انعقاد قرارداد مدنظر ایشان را تسهیل و تسریع کند، «سند همسان قراردادی» و «مجازا (به علاقهٔ مشارفت، «قرارداد همسان (مدون)»^{۱۵} نامیده می‌شود.^{۱۶}

از منظر نظام فنی و اجرایی کشور، قرارداد همسان^{۱۷}، قراردادی است که موافقتنامه، شرایط عمومی، شرح خدمات و حق الزحمهٔ مصوّب داشته باشد. تعریف اخیر با تعریف عقد معین تبیی، سازگار است نه قرارداد همسان. در واقع قراردادی که عنوان، احکام و آثار آن در دو قوانین کشور احماء شده، «عقد معین^{۱۸}» ذاتی و یا یکدیگر ملازمه ندارند؛ چنانکه ممکن است قراردادی است. به عنوان مثال، عقد عیغ در قانون مدنی، «عقد معین ذاتی» و قرارداد موضوع «تشریهٔ ۴۳۱۱»^{۱۹} ذیل نظام فنی و اجرایی کشور و سآدو در ناحیهٔ مقنن در «مادهٔ ۲۳ قانون برنامه و بودجه^{۲۰}، «عقد معین تبیی» است. شایان ذکر است که عقد معین و قرارداد همسان با یکدیگر ملازمه ندارند؛ چنانکه ممکن است قراردادی همسان باشد، ولی عقد معین نباشد (مانند: قراردادهای همسان اتاق بازرگانی) و یا بقدی معین، دارای قرارداد همسان نباشد. (مانند: قرارداد BOOT در نظام فنی و اجرایی کشور)^{۲۱}

قرارداد همسان، دو دستهٔ کلی^{۲۲} «با وصف استاندارد (قرارداد استاندارد)» و «فاقد وصف استاندارد» را در بر می‌گیرد که تعریف و تقسیم‌انواع قراردادهای پیش‌گفته در ادامه آمده است.

۱-۱. قرارداد همسان با وصف استاندارد

قرارداد همسان با وصف استاندارد یا «قرارداد استاندارد»^{۲۳}، قراردادی هستی است که طرفین/یک طرف قرارداد، حق دخول و تصرف در مفاد و شروط از پیش تنظیم و تدوین شدهٔ آن را ندارند ندارد. در واقع وصف استاندارد بر نوعی از الزام دلالت دارد. البته هر قرارداد با وصف استاندارد، لزوماً یک قرارداد همسان است، ولی هر قرارداد همسانی لزوماً یک قرارداد با وصف

مقاله

۲روزنامه‌دریک‌روزنامه

۸صفحه‌روزنامه‌چایی(صبح)و۱۰صفحه‌روزنامه‌الکترونیک(عصر)

بود، با تغییر وصف، الحاقی می‌گردد.

۲-۱. قرارداد همسان فاقد وصف استاندارد

قرارداد همسان فاقد وصف استاندارد، قراردادی هستی است که طرفین/یک طرف قرارداد، حق دخل و تصرف در مفاد و شروط از پیش تنظیم و تدوین شدهٔ آن را دارند ندارد. در واقع قرارداد مذکور که دو دستهٔ کلی ارشادی و در حکم ارشادی را در بر می‌گیرد، فاقد وصف الزام‌ر است.

۱-۲-۱. قرارداد همسان فاقد وصف استاندارد: ارشادی

این قرارداد توسط طرفی از قرارداد و یا ثالث (سازهٔ حقوقی حقوق عمومی و یا خصوصی)، تنظیم و تدوین گردیده است و جنبهٔ راهنمایی و ارشادی صرف دارد به‌نجوی که هیچ الزامی برای طرفین در الحاق به آن وجود ندارد. در واقع طرفین، صرفا به حکم ارادهٔ خویش و نه به‌سبب قرارداد، قراردادی، قانونی و یا قرارگرفتن در موقعیت خاص (نظیر آنچه در قراردادهای همسان استاندارد الحاقی و در حکم الحاقی بیان گردید)، به قرارداد موصوف می‌پیوندند. قرارداد مذکور نیز، از حیث تنظیم «فردی ادرون سازمانی» و «ثالث/ برون سازمانی»، به «ارشادی یک‌جانبه» و «رشادی دو‌جانبه» تقسیم می‌گردد.

قرارداد همسان ارشادی یک جانبه، از سوی یکی از طرفین قرارداد (معمولاً فروشندهٔ کالا و خدمات و یا ادارهٔ کنندهٔ قرارداد) تنظیم و برای مذاکره و یا دریافت پیشنهاد متقابل، به طرف دیگر ار می‌گردد. طرف دیگر می‌تواند مفاد آن را تغییر داده و در نهایت با تراضی و توافق اراده‌ها، قرارداد منعقد گردد. به طور مثال قراردادهای همسان موسسات حقوقی که قابلیت مذاکره و تغییر در مفاد و شروط آن‌ها توسط متقاضی دریافت خدمات حقوقی را فراهم می‌نماید و انتهایهٔ قرارداد بر اساس آخرین تغییرات و ویرایش مورد تراضی و توافق قرار گرفته و در قالب قرارداد ارشادی یک جانبه، منعقد می‌گردد. قراردادهای سرمایه‌گذاری میان سرمایه‌پذیر و شرکت‌بروزهٔ نیز، از همین نوع است.

قرارداد همسان ارشادی دو‌جانبه، توسط سازهٔ حقوقی حقوق خصوصی، تنظیم و تدوین شده و به عنوان راهنما، در اختیار اشخاص قرار دارد و متعاملین با ازاد و اختیار کامل و در صورت تمایل ضمن قابلیت ویرایش و اعمال تغییرات می‌توانند از آن برای انعقاد الحاقی یک‌جانبه منعقد می‌گردد. در واقع، اگرچه ماهیت قرارداد مذکور، فی‌نفسه الحاقی نیست، لیکن به جهت بهره‌مندی سازمان برنامه و بودجه (با وصف توانمند تدوین کننده و استفاده‌کنندهٔ قرارداد همسان) از آن، برای تأمین نیاز داخلی خود، احکام و آثار قرارداد استاندارد الحاقی یک‌جانبه بر آن قراردادهای ارشادی می‌گردد.

۲-۲-۱. قرارداد همسان فاقد وصف استاندارد: در حکم ارشادی

قرارداد در حکم ارشادی یا الحاقی – ارشادی، قراردادی همسان است که به جهت وصف غالب حقوقی حقوق عمومی است و قرارداد برای طرفین بدو ارشادی (نه الحاقی) محسوب می‌گردد، لیکن در صورت سکوت (فقدان سند قراردادی مطلوب نزد دستگاه اجرایی مشمول نظام فنی و اجرایی متبوع، به‌تنبع (در بی) تغییر محیط بودجه، وصف الحاقی آن زائل و وصف ارشادی آن تجلی می‌یابد. به طور مثال، پیمان هسان موضوع تشریهٔ ۴۳۱۱ سازمان برنامه و بودجه که، غالباً بهره‌مندی از آن با وصف استاندارد از نوع الحاقی همراه بوده است، برای شرکت خصوصی اداره‌کننده خدمات عمومی وقتی از بوجه داخلی استفاده می‌کند، با وصف ارشادی خود نزد متعاملین، ظهور و بروز خواهد داشت.

۲. قرارداد ناهمسان

از نظر نگارنده، هرگاه متعاملین، برای انعقاد قرارداد مدنظر نشان، «سند همسان قراردادی» در اختیار نداشته باشند، تنظیم شدهٔ آن سوی مشارالیهما،^{۲۴} سند متعاملین با وصف الحاقی، به جهت تمایل از آن بهره‌مند شوند؛ نظیر، «قرارداد مناقصه» با الگوی قانون برگزاری مناقصات، برای غیر مشمولان قانون پیش‌گفته.

قرارداد ناهمسان فاقد وصف استاندارد، قراردادی است که در تنظیم مفاد و شروط آن الزامی به الحاق به الحاقی خاص وجود ندارد، لیکن الگوی ارشادی جهت تنظیم قرارداد وجود دارد که طرفین بتوانند در صورت تمایل از آن بهره‌مند شوند؛ نظیر، «قرارداد مناقصه» با الگوی قانون برگزاری مناقصات، برای غیر مشمولان قانون پیش‌گفته.

از منظر سازمان برنامه و بودجه، قرارداد ناهمسان^{۲۵}،

قراردادی است که موافقتنامه، شرایط عمومی، شرح خدمات و حق الزحمهٔ مصوّب نداشته باشد و یا هر یک

نگارهٔ شماره یک – قراردادهای همسان و ناهمسان

قرارداد استاندارد در حکم الحاقی یک‌جانبه، ناظر به انعقاد پیمان سازمان برنامه و بودجه (به عنوان دستگاه اجرایی) با طرف دیگر است؛ که با استفاده از قراردادهای با وصف ابلاغ نوع سؤم و (به عنوان سازهٔ حقوقی تدوین‌کنندهٔ قرارداد) صورت می‌پذیرد. به طور مثال قرارداد همسان خرید تجهیزات (P) برای خریدهای خارجی سازمان برنامه و بودجه^{۲۶} در مقام کارفرما با تأمین‌کنندهٔ کالا، در قالب قرارداد در حکم الحاقی یک‌جانبه منعقد می‌گردد. در واقع، اگرچه ماهیت قرارداد مذکور، فی‌نفسه الحاقی نیست، لیکن به جهت بهره‌مندی سازمان برنامه و بودجه (با وصف توانمند تدوین کننده و استفاده‌کنندهٔ قرارداد همسان) از آن، برای تأمین نیاز داخلی خود، احکام و آثار قرارداد استاندارد الحاقی یک‌جانبه بر آن قراردادهای ارشادی می‌گردد.

قرارداد استاندارد الحاقی دو‌جانبهٔ تبیی، قراردادی است که تنظیم‌کنندهٔ آن، سازهٔ حقوقی حقوق خصوصی است و سند قراردادی مشابه با وصف استاندارد از نوع الحاقی ذاتی دارد، لیکن به تبع تغییر در محیط بودجهٔ طرح، طرفین ملزم به اعراض از سند قراردادی الحاقی ذاتی و الحاق به سند قراردادی الحاقی تبیی (که بدو الحاقی نبود) می‌گردند. به عنوان مثال، بدو هیچ‌یک از دستگاههای اجرایی مشمول نظام فنی و اجرایی کشور، در پیمانکاری اجراء (در کارهای غیر صنعتی، حق بهره‌مندی از قرارداد موضوع کتاب صورتی) و یا قمری) فیدیک^{۲۷} را ندارند^{۲۸}، لیکن به‌تنبع (در پی) ورود دستگاه اجرایی به یک طرح با تأمین بودجه از بانکهای توسعایی (نظیر بانک جهانی و یا بانک توسعه اسلامی)، مشارالیه ملزم به تمیت از سیاست‌های تأمین‌کنندهٔ مالی از جمله، الحاق به قرارداد صورتی فیدیک در انعقاد قراردادهای خویش با پیمانکاران آن طرح است.

۱-۱-۲. قرارداد استاندارد در حکم الحاقی

قرارداد استاندارد در حکم الحاقی^{۲۹}، قراردادی هستی است که طرفین/طرفی از قرارداد، بدو الزامی به الحاق ندارند ندارد و لیکن در صورت سکوت (فقدان سند قراردادی مطلوب)، بایستی به آن ملحق شوند. این روم می‌توان این نوع قرارداد را، استاندارد ارشادی – الحاقی نامید. قرارداد مذکور نیز، از حیث تنظیم ثالث تنظیم‌کنندهٔ قرارداد الحاقی دو جنبهٔ ذاتی، از حیثهٔ اداری و نه لزوماً حقوقی، مستقل از طرفین قرارداد باشد قرارداد در موقع، «الحاقی دو‌جانبهٔ ذاتی مستقل» و در غیر این صورت، «الحاقی دو‌جانبهٔ ذاتی وابسته» است. انعقاد پیمان‌های با وصف ابلاغ نوع اول «لازم الاجراء»-سازمان برنامه و بودجه (همچون قراردادهای همسان فاقد وصف استاندارد در حکم الحاقی یک‌جانبه، ناظر به انعقاد قراردادهای خودی با پیمانکاران آن طرح است.

و شروط قرارداد مدنظر نیست و قدر متیقن امر ارائه یک صورت ظاهری (شکلی) از قرارداد است.

۱۷. سازمان برنامه و بودجه کشور، «فرهنگ واژگان فنی و اجرایی کشور»، معاونت امور فنی دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خط‌پذیری ناشی از زلزله، تابسان ۱۳۸۳، وازهٔ ۲۱۰۴۰۱ - Model Contract Standard Form of Contract/ ۱۳۸۳. دکتر کاتوزیان، ناصر، «قواعد عمومی قراردادهای»، جلد اول، شرکت سهامی انتشار، چاپ باردهم، ۱۳۹۲، ص: ۱۸. - عقود معین: عقود است که در قانون نام خاص دارد و قانونگذار شروط انعقاد و آثار آن را معین کرده است.

۱۹. بخشنامهٔ شمارهٔ ۸۴/۲۲۴/۸۸-۱۰۲۱۱ مورخ ۱۳۷۸/۲۰/۳ با موضوع موافقتنامه، شرایط عمومی و شرایط خصوصی پیمان‌ها و مقررات آنها (تشریهٔ ۳۳۱۱)، ناظر به قراردادهای PC- غیر صنعتی ۲۰. «مادهٔ ۴۲۳ قانون برنامه و بودجه، سازمان برای تعیین معیارها و استاندارد‌ها همچنین اصول کلی و شرایط عمومی قراردادهای مربوط به طرح‌های عمرانی آیین‌نامه‌ای تهیه و پس از تصوب هیأت وزیران بر اساس آن دستورالعمل لازم به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌نماید و دستگاههای اجرایی موظف به رعایت آن می‌باشند.

۲۱. البته در معنای دقیق، قرارداد BOOT، عقد شبهه معین تبیی است، چه اینکه عنوان آن بدون ذکر احکام و آثار خاص در مقررات کشور اصحاء، شده و احکام و آثار آن بایستی بر اساس الگوهای مادر و اصول کلی و مبانی حقوقی استنباط نمود. ۲۲. Contract Standard Form of Contract/ ۱۳۸۳. Contract of adhesion ۲۳. Unilateral ۲۴. Dominant Party ۲۵.

۲۶. همین روه به قرارداد الحاقی (یک‌جانبه)، «take it or leave it» contract «اتفاق می‌گردد، چه اینکه طرف ضعیف قرارداد، در موقعیت قبول (الحاق) و یا رها کردن (عدم الحاق) است. ۲۷. جهت مطالعه بیشتر رجوع کنید به: حسین‌زاده، حمید، «پیشنهادهای تدوین اثراتزی حل سآلهٔ سازدهای حقوقی در ایران»، روزنامه مناصه مزایده، فروردین ۱۳۹۶، شمارهٔ ۲۱۱۶ و یا نشریهٔ سیر عدالت، اردیبهشت ۱۳۹۶، شمارهٔ ۸- جدید ۲۲۱۱» و یا نشریه سیر سندنمای صنعت برق ایران، اردیبهشت ۱۳۹۶، شمارهٔ ۱۳۹۶. شماره ۱۰ و یا روزنامه عصر اقتصاد، ۳۰ آذر ۱۳۹۷، شمارهٔ ۲۹۶۲- ۲۸. طرحی که بودجهٔ آن از محل تمکک دارایی‌های سرمایه‌ای نباشد، طرح غیرعمرانی محسوب می‌گردد. برای مطالعه بیشتر رجوع کنید به: جداد، جواد و حسین‌زاده، حمید، «قراردادهای همسان پیمانکاری، مشاوره، سرمایه‌گذاری (ملی، فراملی، بین‌المللی)»، نشر دادگستر، چاپ اول، زمسان ۱۳۹۵، ص: ۱۱۶ – انواع

۷

از مدارک مصوب یاد شده در آنها قابل استفاده نباشد. تعریف اخیر با تعریف عقد غیر معین^{۳۸} (نامعین)، سازگار است نه لزوماً قرارداد ناهمسان. در واقع قراردادی که عنوان، احکام و آثار آن در قوانین کشور احماء نشده، عقد غیرمعین است. از طرفی، عقد غیرمعین و قرارداد ناهمسان با یکدیگر ملازمه ندارند؛ چنانکه ممکن است یک قرارداد ناهمسان باشد، ولی عقد غیرمعین نباشد (مانند: قرارداد BOOS در نظام فنی و اجرایی کشور) و یا عقدی غیرمعین، دارای قرارداد ناهمسان نباشد. (مانند: قراردادهای همسان اتاق بازرگانی)

۱-۲. قرارداد ناهمسان با وصف استاندارد

در قرارداد ناهمسان با وصف استاندارد، متعاملین به مفاد و شروط یک قرارداد با وصف استاندارد نمی‌پیوندند، بلکه مشارالیهما، بایستی به یک الگوی با وصف استاندارد برای تنظیم قرارداد، ملحق شوند تا از طریق آن، مفاد و شروط قرارداد فی‌مابین خویش را تنظیم و تدوین نمایند.

۱-۲-۱. قرارداد ناهمسان با وصف استاندارد: الحاقی

قرارداد ناهمسان با وصف استاندارد و الگوی الحاقی (قرارداد ناهمسان الحاقی)، به قراردادی اطلاق می‌گردد که روش تنظیم آن، در یک الگوی الحاقی ارائه شده است و طرفین، با الحاق به آن الگو، مفاد و شروط قرارداد را تنظیم و تدوین می‌نمایند. قرارداد مذکور، فاقد مورد الحاقی یک‌جانبه است؛ چه اینکه طرف قوی و یا اداره‌کنندهٔ قرارداد، به جای ارائهٔ الگوی الحاقی برای تنظیم و تدوین قرارداد ناهمسان، به تدوین یک قرارداد همسان الحاقی مبادرت می‌ورزد. این قرارداد، از حیث مرجع الگو، به دو صورت ذاتی و تبیی دسته‌بندی می‌گردد.

قراردادهای همسان با وصف استاندارد و الگوی الحاقی ذاتی (قرارداد ناهمسان الحاقی ذاتی)، قراردادی است که با الحاق طرفین به الگوهای مندرج در قوانین تنظیم می‌گردند؛ نظیر «قرارداد مناقصه»^{۳۹} برای مشمولان قانون برگزاری مناقصات^{۴۰} که ذیل قانون مارالبیان و قرارداد پیش‌فروش ساختمان^{۴۱} که ذیل قانون پیش‌فروش ساختمان^{۴۲} تنظیم می‌گردد.

قراردادهای ناهمسان با وصف استاندارد و الگوی الحاقی تبیی (قرارداد ناهمسان الحاقی تبیی)، قراردادی است که با الحاق طرفین به الگوهای مندرج در مقررات و تبع (در بی) حق معین تنظیم می‌گردند؛ نظیر قراردادهای مشاوره که ذیل دستورالعمل نحوهٔ تهیهٔ قراردادهای ناهمسان (غیر تیپ) مهندسان مشاور^{۴۳} با وصف لازم‌الاجراء منعقد می‌گردد.

۲-۱-۲. قرارداد ناهمسان با وصف استاندارد و الگوی در حکم الحاقی

قرارداد ناهمسان با وصف استاندارد و الگوی در حکم الحاقی (قرارداد ناهمسان در حکم الحاقی)، به قراردادی اطلاق می‌گردد که روش تنظیم آن، در یک الگوی بدو ارشادی ارائه شده است و طرفین، ابتدا به ساکن الزامی به الحاق ندارند، لیکن در صورت سکوت احسان (فقدان الگو) جهت تنظیم مفاد و شروط قرارداد ناهمسان، بایستی به آن الگو ملحق شوند. نظیر قرارداد^{۴۴} الگوی استاندارد تنظیم قراردادها، لیکن الگوی ارشادی عمومی خصوصی (PPPs)، دستگاه اجرایی با شرکت‌بروزه که تحت حاکمیت نظام فنی و اجرایی کشور ذیل چهارچوب موافقت‌نامهٔ مشارکت عمومی^{۴۵}، منعقد می‌گردد.

۲-۲. قرارداد ناهمسان فاقد وصف استاندارد

قرارداد ناهمسان فاقد وصف استاندارد، قراردادی است ناهمسان که الگوی با وصف استاندارد ندارد. این قرارداد، به دو دستهٔ فاقد وصف استاندارد با الگوی ارشادی و فاقد الگوی ارشادی تقسیم می‌گردد.

قرارداد ناهمسان فاقد وصف استاندارد با الگوی ارشادی (قرارداد ناهمسان ارشادی)، قرارداد ناهمسانی است که در تنظیم مفاد و شروط آن الزامی به الحاق به الحاقی خاص وجود ندارد، لیکن الگوی ارشادی جهت تنظیم قرارداد وجود دارد که طرفین بتوانند در صورت تمایل از آن بهره‌مند شوند؛ نظیر، «قرارداد مناقصه» با الگوی قانون برگزاری مناقصات، برای غیر مشمولان قانون پیش‌گفته.

قرارداد ناهمسان فاقد وصف استاندارد فاقد الگوی ارشادی، قرارداد ناهمسانی است که، برای تهیهٔ آن غیر از قواعد عمومی قراردادهای الگوی وجود ندارد. قرارداد مذکور قطعاً یک قرارداد غیر معین (نامعین) موضوع «مادهٔ ۱۰ قانون مدنی^{۴۶} است. مانند قرارداد مشارکت خدمات و حق الزحمهٔ مصوّب نداشته باشد و یا هر یک

– «مادهٔ ۵۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» دولت مجاز است سامانهٔ تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمام مراحل انواع معاملات و ازادخانه‌ها و دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات با سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند. همچنین مشمول قانون برگزاری مناقصات و دیگر معملات دستگاه بخش عمومی، از جمله دستگاههای که در دو قانون برای آن مستلزم ذکر تصریح خاص است و کلیهٔ موسسات دولتی با عمومی غیردولتی، باید مطابق آیین‌نامهٔ سازمان تأییدیهات وزیران در این سامانهٔ تبید نام کنند و امضای الکترونیکی معتبر و رعایت مقررات مربوط، تمام مراحل معاملات خود، مانند درخواست استعلام، قرارداد و توزیع و در یافت اسناد، گشایش الکترونیکی باکت‌ها، پیشنهاد، انعقاد قرارداد و داد و ستد وجوه و تضمینات و نیز هرگونه الحاق، اصلاح، فسخ، لغط و خامنه قرارداد را از طریق این سامانه و بطور الکترونیکی انجام دهند. – «مادهٔ ۹ قانون قانون برنامهٔ ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰)»، دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانهٔ تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ و ازادخانه‌ها و دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳۰ و دیگر قانون مالی و معاملاتی توسعه و نوآوری معادن و حرمله، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۷ و قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳۰ تکمیل کند. کلیهٔ دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات و نهادهای عمومی غیردولتی، مکلف به رعایت قانون برگزاری مناقصات و انجام معاملات خود از طریق سامانهٔ مذکور هستند.

۴۱. «مادهٔ ۹ قانون پیش‌فروش ساختمان؛ هر قراردادی با هرگونه الحاق، با آن، مالک رسمی (پیش‌روشنده) متعهد به احداث یا تکمیل واحد ساختمانی مشخص در آن زمین شود و یا ساختمانی مذکور با هر نوع کاربری را (با ابتدا در حق احداث و تکمیل و پس از اتمام عملیات ساختمانی به مالکیت طرف دیگر قرارداد (پیش‌خرید)» در این بند مقررات این قانون «قرارداد پیش‌فروش ساختمان» محسوب می‌شود. برنامه و بودجه کشور ۴۲. بااستنادی الگوی BOT که، دارای قرارداد هسان با وصف استاندارد الحاقی ۴۴. بخشنامهٔ شمارهٔ ۹۳/۱۷۲۸۰ مورخ ۱۳۹۲/۱۱/۲۶ سازمان برنامه و بودجه کشور، با موضوع چارچوب موافقت‌نامهٔ مشارکت عمومی – خصوصی (با وصف ابلاغ نوع سوم) ۴۵. «مادهٔ ۵۰ قانون مدنی: قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده‌اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است.

بخشنامهٔ شمارهٔ ۱۳۴۰۶/۱۰۱/۱۸۳۴ مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۵ معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان

۳۷. سازمان برنامه و بودجه کشور، «فرهنگ واژگان نظام فنی و اجرایی کشور»، معاونت امور فنی دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خط‌پذیری ناشی از زلزله، تابسان ۱۳۸۳، وازهٔ ۲۱۰۴۰۱ - Customized Contract ۳۸. دکتر کاتوزیان، ناصر، «قواعد عمومی قراردادهای»، جلد اول، شرکت سهامی انتشار، چاپ باردهم، ۱۳۹۲، ص: ۱۸.

– عقود غیرمعین: عقود که در قانون عنوان و صورت خاصی ندارد و شرایط و آثار آن بر طبق قواعد عمومی قراردادهای اصل حاکمیت اراده تعیین می‌شود. ۲۰. ازاد دوم جزء جزیهٔ کذل «حصهٔ ۴» از «مادهٔ ۹۱۹ قانون رفع برخی از موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲۰/۳۱ مجلس شورای اسلامی، صراحتاً مناقصه را با عنوان قرارداد (عقد) تعرفه نموده است (... در صورتی که به‌هکار از مجوز فوق برای تسویه بدهی خود استفاده کند، در صورت شرط ضمن عقد در قرارداد مناقصه و درخواست خرید را، به‌هکار مکلف است (...).

۴۰. در باب مشمولان قانون برگزاری مناقصات، «مادهٔ ۱۳۹۲» (کلیات) از جهت فصل قانون برگزاری مناقصات: «هندالف (کاربرد)؛ این قانون در منظر تعیین روش و مراحل برگزاری مناقصات به تصوب می‌رسد و تنها در عملاتی، که با رعایت این قانون انجام می‌شود کاربرد دارد. – «مادهٔ ۲۸ (مشمولین قانون)؛ قوای سه‌گانهٔ جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه، سازمان‌ها و موسسات و شرکت‌های دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و موسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادهای بودجه کل کشور استفاده می‌نمایند)، موسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی و همچنین دستگاه‌ها و واحدهای که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از این که قانون خاصی خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند، نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و نوآوری صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوآوری معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های تابعه آنها، موظفند در برگزاری مناقصه، مقررات این قانون را رعایت کنند. تصریهٔ نیروهای مسلح، تابع مقررات و ضوابط خاص خود بوده و از شمول این قانون مستثنا هستند. – «مادهٔ ۴۰» قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار؛ دستگاههای اجرایی، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، که تحت مدیریت دستگاههای دولتی هستند و شرکت‌ها و موسسات وابسته و متعلق به این دستگاه‌ها و موسسات، در تمامی معاملات خود، موظفند از نحوه و مشخصات منابع این، مشمول قانون برگزاری مناقصات یا این‌نامه‌های عملاتی قانونی و اختصاصی خود می‌باشند.

^[1] «مادهٔ ۵۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» دولت مجاز است

^[2] «مادهٔ ۵۰ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» دولت مجاز است سامانهٔ تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمام مراحل انواع معاملات و ازادخانه‌ها و دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات با سایر قوانین مالی و معاملاتی بخش عمومی، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی و قانون برگزاری مناقصات تکمیل کند

^[3] همچنین مشمول قانون برگزاری مناقصات و دیگر معملات دستگاه بخش عمومی، از جمله دستگاههای که در دو قانون برای آن مستلزم ذکر تصریح خاص است و کلیهٔ موسسات دولتی با عمومی غیردولتی، باید مطابق آیین‌نامهٔ سازمان تأییدیهات وزیران در این سامانهٔ تبید نام کنند و امضای الکترونیکی معتبر و رعایت مقررات مربوط، تمام مراحل معاملات خود، مانند درخواست استعلام، قرارداد و توزیع و در یافت اسناد، گشایش الکترونیکی باکت‌ها، پیشنهاد، انعقاد قرارداد و داد و ستد وجوه و تضمینات و نیز هرگونه الحاق، اصلاح، فسخ، لغط و خامنه قرارداد را از طریق این سامانه و بطور الکترونیکی انجام دهند

^[4] – «مادهٔ ۹ قانون قانون برنامهٔ ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰)»، دولت مکلف است تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه سامانهٔ تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ و ازادخانه‌ها و دستگاههای مشمول قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳۰ و دیگر قانون مالی و معاملاتی توسعه و نوآوری معادن و حرمله، با رعایت قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۷ و قانون برگزاری مناقصات مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳۰ تکمیل کند

^[5] «مادهٔ ۵۰ قانون مدنی: قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده‌اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد، نافذ است

